

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНЖЕНЕРНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ ТА ТЕРИТОРІЙ»**

циклу професійної обов'язкової підготовки
за освітньо-професійною програмою
«Цивільний захист»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 26 «Цивільна безпека»
спеціальності 263 «Цивільна безпека»

Рекомендовано кафедрою організації
заходів цивільного захисту на 2023-24
навчальний рік. Протокол від 28 серпня
2023 року № 1.

Силабус розроблено згідно робочої програми навчальної дисципліни
«Інженерний захист населення та територій».

2023 рік

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

1. Анотація дисципліни.

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Інженерний захист населення та територій» спрямовані на підготовку фахівців, які мають оволодіти компетентностями, потрібними для забезпечення цивільного захисту, техногенної безпеки, а також реагування на надзвичайні ситуації та ліквідацію їх наслідків.

Курс передбачає формування стійких навичок та формування поглиблених знань, умінь і навичок в області реалізації державної політики у сфері інженерного захисту населення та територій у відповідності з сучасними науковими уявленнями, умінь використовувати набуті знання під час вирішення питань наукового та професійного характеру.

Набуті знання також формують особистість майбутнього науковця.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Журбинський Дмитро Анатолійович, доцент кафедри організації заходів цивільного захисту факультету цивільного захисту, кандидат технічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет № 316. Робочий номер телефону – 0676640881.
E-mail	< zhurbynskiy_dmytro@chipb.org.in >
Наукові інтереси	Державна політика у сфері цивільного захисту
Професійні здібності	<ul style="list-style-type: none"> - навички аналізу науково-технічної, довідникової, нормативної та патентної літератури; - професійні знання і досвід оцінювання стану захищеності населення, територій, майна і навколишнього середовища у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру; - навички експериментальних досліджень оцінки стану реалізації державної політики України у сфері цивільного захисту населення, територій, майна і навколишнього середовища у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру; - професійні знання і досвід обґрунтування та застосування інженерно-технічних заходів цивільного захисту з метою захисту населення, територій, майна і навколишнього середовища у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій

	техногенного і природного характеру.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Профіль в Orsid: https://orcid.org/0000-0002-7225-5606 Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/scholar?hl=uk&as_sdt=0%2C5&q=%D0%96%D1%83%D1%80%D0%B1%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9&btnG= Профіль у SCOPUS: https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?name=name&st1=zhurbynskyi&st2=&origin=searchauthorlookup

3. Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни.

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Інституту (<https://chipb.dsns.gov.ua/> p).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щоп'ятниці з 16.00 до 16.45 в лекційному залі № 5. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

4. Мета вивчення дисципліни.

Полягає у розширенні наукових уявлень та поглиблення теоретичних знань у сфері цивільного захисту, техногенної безпеки, а також формування свідомого і відповідального ставлення до застосування набутих знань щодо способів інженерного захисту населення і територій при виникненні надзвичайних ситуацій різного характеру в практичній діяльності.

5. Опис навчальної дисципліни.

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	Обов'язкова професійна	
Навчальний рік	3-й	3-й
Семестр	6-й	6-й
Обсяг дисципліни:		
в кредитах ЄКТС	5	5
загальна кількість годин	150	150
кількість модулів	1	1
Розподіл часу за навчальним планом (в годинах):		
лекції	20	10
семінарські, практичні	34	2
самостійна робота (годин)	96	96
Форма підсумкового контролю		
залік	2	-
іспит	-	6

6. Передумови для вивчення дисципліни.

Дисципліни, які мають бути вивчені раніше: ОК 15 «Небезпеки радіаційного, хімічного, та біологічного походження», ОК 26 «Природні та техногенні загрози», ОК 31 «Стійкість будівель та споруд в умовах надзвичайних ситуацій».

7. Результати навчання та компетентності з дисципліни.

Відповідно до освітньої програми «Цивільний захист».
вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.	ПРН02
Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного	ПРН03

захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.	
Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту у практичній діяльності.	ПРН04
Пояснювати механізми впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати принципи та заходи захисту населення, території та навколишнього природного середовища від уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук.	ПРН06
Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям різного характеру.	ПРН07
Аналізувати і обґрунтовувати інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.	ПРН21
Застосовувати заходи цивільного захисту: з інформування та оповіщення населення; стосовно укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту; щодо евакуювання населення із зони надзвичайної ситуації та життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення.	ПРН23
Розробляти інженерно-технічні заходи щодо зниження рівня ризику виникнення аварій та аварійних ситуацій.	ПРН33
Організувати проведення аналізу стану захищеності населення, об'єктів економіки та довкілля від небезпечних чинників надзвичайних ситуацій.	ПРН35

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	СК
Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.	СК11
Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій.	СК12
Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати методи	СК17

визначення та контролю фактичних рівнів негативного впливу уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій на людину і довкілля.	
Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань.	СК20
Здатність аналізувати загрози та оцінювати відповідність інженерно-технічних рішень цивільного захисту щодо стійкості будівель та споруд в умовах надзвичайних ситуацій.	СК30
Здатність аналізувати загрози та розробляти інженерно-технічні заходи цивільного захисту для об'єктів підвищеної небезпеки.	СК31

8. Програма навчальної дисципліни.

Теми навчальної дисципліни:

Модуль 1. Організація захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій різного характеру

Тема 1.1. Державна система у сфері захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій різного характеру.

1. Завдання єдиної державної системи цивільного захисту.
2. Організаційно – структурна побудова єдиної державної системи цивільного захисту.

Тема 1.2. Стан та напрямки розвитку державної системи цивільного захисту в умовах воєнного стану.

1. Основні чинники, що впливають на стан та розвиток державної системи цивільного захисту в умовах воєнного стану.
2. Сучасний стан структури державної системи цивільного захисту та принципи трансформації системи цивільного захисту в умовах воєнного стану.

Тема 1.3. Організація та реалізація заходів оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту в умовах воєнного стану.

1. Порядок організації процесу оповіщення та інформування про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій в умовах воєнного стану.
2. Характеристика систем оповіщення населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.

Тема 1.4. Укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту в умовах воєнного стану.

1. Порядок укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту в умовах воєнного стану.

2. Створення фонду захисних споруд в умовах воєнного стану.

Тема 1.5. Об'ємно-планувальні і конструктивні рішення сховищ цивільного захисту.

1. Конструктивно-компонувальні схеми приміщень, що пристосовують під сховища цивільного захисту.

2. Об'ємно-планувальні і конструктивні рішення основних і допоміжних приміщень сховищ цивільного захисту.

Тема 1.6. Системи життєзабезпечення сховищ цивільного захисту.

1. Система вентиляції сховищ..

2. Санітарно-технічні системи та обладнання сховищ.

Тема 1.7. «Основні положення нормативно-правових актів у сфері інженерного захисту територій від наслідків надзвичайних ситуацій різного характеру».

1. Стан справ у сфері управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру та цивільного захисту.

2. Зміст основних заходів забезпечення інженерного захисту територій від наслідків надзвичайних ситуацій різного характеру.

Тема № 1.8. «Основні вимоги до споруд інженерного захисту територій та об'єктів від небезпечних геологічних процесів».

1. Мета та засоби інженерного захисту територій та об'єктів від небезпечних геологічних процесів.

2. Інженерні вишукування для будівництва інженерних споруд.

Тема № 1.9. «Інженерний захист територій та споруд від підтоплення та затоплення».

1. Проблема підтоплення територій.

2. Проектування інженерного захисту територій та споруд від підтоплення та затоплення.

Тема № 1.10. «Заходи інженерного захисту територій, будинків і споруд від зсувів».

1. Схеми зсувних деформацій різних типів зсувів.

2. Споруди і заходи інженерного захисту територій та об'єктів від зсувів і вимоги до них.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма здобуття освіти					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
Модуль 1. Організація захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій різного характеру						
Тема 1.1. Державна система у сфері захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій різного характеру.	13	2	2	-	9	-
Тема 1.2. Стан та напрямки розвитку державної системи цивільного захисту в	15	2	4	-	9	-

умовах воєнного стану.						
Тема 1.3. Організація заходів реалізації заходів оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту в умовах воєнного стану.	15	2	4	-	9	-
Тема 1.4. Укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту в умовах воєнного стану.	13	2	2	-	9	-
Тема 1.5. Об'ємно-планувальні і конструктивні рішення сховищ цивільного захисту.	15	2	4	-	9	-
Тема 1.6. Системи життєзабезпечення сховищ цивільного захисту.	15	2	4	-	9	-
Тема 1.7. «Основні положення нормативно-правових актів у сфері інженерного захисту територій від наслідків надзвичайних ситуацій різного характеру».	13	2	2	-	9	-
Тема № 1.8. «Основні вимоги до споруд інженерного захисту територій та об'єктів від небезпечних геологічних процесів».	17	2	4	-	11	-
Тема № 1.9. «Інженерний захист територій та споруд від підтоплення та затоплення».	17	2	4	-	11	-
Тема № 1.10. «Заходи інженерного захисту територій, будинків і споруд від зсувів».	17	2	2	-	11	2
Разом за 1 модулем	150	20	34	-	96	2

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма здобуття освіти					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота
6 - й семестр						
Модуль 1. Організація захисту населення від надзвичайних ситуацій різного характеру						
Тема 1.1. Еволюція цивільного захисту як безпекової функції держави в умовах воєнного стану.	2	-	-	26	-	
Тема 1.2. Державна система	2	-	-	28	-	

у сфері захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій різного характеру.						
Тема 1.3. Стан та напрямки розвитку державної системи цивільного захисту в умовах воєнного стану.		2	-	-	28	-
Тема 1.4. Організація та реалізація заходів оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту в умовах воєнного стану.		2	-	-	28	-
Тема 1.5. Укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту в умовах воєнного стану.		2	2	-	28	-
Разом за 1 модулем	150	10	2	-	138	-

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми лекції	Кількість годин
Модуль 1. Організація захисту населення від надзвичайних ситуацій різного характеру		
1.	Лекція 1.1. Державна система у сфері захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій різного характеру. 2. Завдання єдиної державної системи цивільного захисту. 2. Організаційно – структурна побудова єдиної державної системи цивільного захисту.	2
2.	Лекція 1.2. Стан та напрямки розвитку державної системи цивільного захисту в умовах воєнного стану. 1. Основні чинники, що впливають на стан та розвиток державної системи цивільного захисту в умовах воєнного стану. 2. Сучасний стан структури державної системи цивільного захисту та принципи трансформації системи цивільного захисту в умовах воєнного стану.	2
3.	Лекція 1.3. Організація та реалізація заходів оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту в умовах воєнного стану. 1. Порядок організації процесу оповіщення та інформування про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій в умовах воєнного стану. 2. Характеристика систем оповіщення населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.	2
4.	Лекція 1.4. Укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту в умовах воєнного стану. 1. Порядок укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту в умовах воєнного стану. 2. Створення фонду захисних споруд в умовах воєнного стану.	2
5.	Лекція 1.5. Об'ємно-планувальні і конструктивні рішення сховищ цивільного захисту. 1. Конструктивно-компонувальні схеми приміщень, що пристосовують під сховища цивільного захисту. 2. Об'ємно-планувальні і конструктивні рішення основних і допоміжних приміщень сховищ цивільного захисту.	2
6.	Лекція 1.6. Системи життєзабезпечення сховищ цивільного захисту.	2

	1. Система вентиляції сховищ. 2. Санітарно-технічні системи та обладнання сховищ.	
7.	Лекція 1.7. «Основні положення нормативно-правових актів у сфері інженерного захисту територій від наслідків надзвичайних ситуацій різного характеру». 1. Стан справ у сфері управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру та цивільного захисту. 2. Зміст основних заходів забезпечення інженерного захисту територій від наслідків надзвичайних ситуацій різного характеру.	2
8.	Лекція 1.8. «Основні вимоги до споруд інженерного захисту територій та об'єктів від небезпечних геологічних процесів». 1. Мета та засоби інженерного захисту територій та об'єктів від небезпечних геологічних процесів. 2. Інженерні вишукування для будівництва інженерних споруд.	2
9.	Лекція 1.9. «Інженерний захист територій та споруд від підтоплення та затоплення». 1. Проблема підтоплень територій. 2. Проектування інженерного захисту територій та споруд від підтоплення топлення.	2
10.	Лекція 1.10. «Заходи інженерного захисту територій, будинків і споруд від зсувів». 1. Схеми зсувних деформацій різних типів зсувів. 2. Споруди і заходи інженерного захисту територій та об'єктів від зсувів і вимоги до них.	2
Разом за 1 модулем:		20
Разом за дисципліну:		20

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Організація захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій різного характеру		
1.	С 1.1.1. Основні чинники, що впливають на стан та розвиток державної системи цивільного захисту в умовах воєнного стану.	2
2.	С 1.4.1. Специфіка організації захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій в умовах воєнного стану.	2
3.	С. 1.7.1. «Стан українського законодавства, що регулює екологічні та техногенні ризики, в контексті пріоритетів Сендайської Рамкової Програми зменшення ризиків надзвичайних ситуацій».	2
4.	С. 1.10.1. «Огляд існуючих методів укріплення схилів та їх ефективність».	2
Разом за 1 модулем		8
Разом за дисципліну:		8

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Державна система у сфері захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій		
1.	ПЗ 1.2.1. Визначення організаційно-структурної схеми побудови місцевої ланки територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ.	4
2.	ПЗ 1.3.1. Організація та реалізація заходів щодо оповіщення та інформування працівників і населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій на місцевому рівні в умовах воєнного стану.	4

3.	ПЗ 1.5.1. Організація укриття населення у фонді захисних споруд цивільного захисту в умовах воєнного стану.	4
4.	ПЗ 1.6.1. Оцінка сховища цивільного захисту за місткістю, захисними властивостями та системами життєзабезпечення.	4
5.	ПЗ. 1.8.1. «Проведення інженерних вишукувань для будівництва інженерних споруд на території населеного пункту».	4
6.	ПЗ. 1.9.1. «Обґрунтування схем інженерного захисту територій від підтоплення».	4
7.	ПЗ 1.11.1 Модульна контрольна робота	2
Разом за 1 модулем:		26
Разом за дисципліну:		26

10. Орієнтована тематика індивідуальних завдань у вигляді рефератів, тез доповідей, доповіді на конференції:

Індивідуальні завдання можуть виконуватись здобувачами як під час семінарських занять, так і під час самостійної роботи. Формами виконання індивідуальних завдань є: написання рефератів, есе, дайджесту, аналітичного огляду, аналізу практичних та проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень та ін.

Тематика індивідуальних занять, що наведена у силабусі є орієнтовною. Здобувачам надається право вільного вибору теми індивідуальної роботи, що повинна відповідати таким критеріям, як: актуальність та відповідність завданням навчальної дисципліни.

1. Поточні та прогнозовані загрози національній безпеці та національним інтересам України з урахуванням зовнішньополітичних та внутрішніх умов.
2. Загальні положення та основні принципи захисту населення і територій.
3. Розкрийте значення впливу змін клімату на показники безпеки.
4. В чому заключається посилення негативного впливу біологічних факторів на населення в сучасному світі.
5. Специфіка організації захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру.
6. Конструктивні рішення сховищ цивільного захисту.
7. Основні тенденції будівництва у великих містах. Класифікація підземних будівель та споруд.
8. Загальна характеристика підземних об'єктів.
9. Огляд Сендайської рамкової програми зі зниження ризиків стихійних лих на 2015-2030 роки.
10. Розуміння ризиків надзвичайних ситуацій.
11. Нормування ризиків.
12. Критерії оцінювання ризиків функціонування критично важливих об'єктів.
13. Основні етапи розвитку надзвичайної ситуації.
14. Реалізація інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони), як ефективний механізм управління ризиками надзвичайних ситуацій.
15. Склад і зміст розділу ІТЗ ЦЗ на мирний час у схемах планування територій відповідних адміністративно-територіальних одиниць, генеральних планах населених пунктів.
16. Склад і зміст розділів ІТЗ ЦЗ на мирний час у генеральних планах населених пунктів.
17. Зміна властивостей ґрунтів під впливом статичних навантажень..
18. Зміна властивостей ґрунтів під впливом динамічних навантажень.

19. Огляд існуючих методів укріплення схилів та їх ефективність.

20. Порівняльний аналіз ефективності роботи різних типів підпірних конструкцій.

21. Планування і забудова підроблювальних територій. Основні принципи проектування будинків і споруд.

22. Порядок зведення каркасних будинків на підроблюваних територіях.

23. Порядок зведення безкаркасних будинків на підроблюваних територіях.

24. Планування і забудова територій з просідаючими ґрунтами. Основні принципи проектування будинків і споруд.

25. Порядок зведення каркасних будинків на просідаючих ґрунтах.

26. Порядок зведення безкаркасних будинків на просідаючих ґрунтах.

11. Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах:** навчання заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються **такі методи навчання і викладання:**

– методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);

– методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний; синтетичний; індуктивний; дедуктивний; традуктивний;

– методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

– інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;

– науково-дослідна робота;

– самостійна робота.

12. Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, іспит, стандартизовані тести, наскрізні та командні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, презентація власних досліджень, виконання практичних завдань на базі ситуаційного центру інституту, участь у тактико-спеціальних навчаннях.

13. Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Відповідність 100-бальної шкали оцінювання іншим шкалам оцінювання наведена в таблиці.

Таблиця відповідності 100-бальної шкали оцінювання іншим шкалам оцінювання

100-бальна шкала	Шкала ЄКТС	4-бальна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно

14. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі: фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних завдань на смузі психологічної підготовки та навчально-тренувальному комплексі тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі підсумкової модульної роботи та заліку.

15. Розподіл та накопичування балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Вид навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Загальна максимальна сума балів за видами занять
Модуль 1	І. Поточний контроль			
	Лекції	10	-	-
	Семінари, (практичні заняття)	10	10*4	40
	Індивідуальні завдання	-	10	10
	ІІ. Підсумковий контроль			
	ПМР	1	10	10
	Залік	1	40	40
Разом за модуль 1				100

Примітка: за виконання творчих робіт з навчальної дисципліни здобувачу можуть нараховуватися додаткові, заохочувальні бали. Сума заохочувальних балів не має перевищувати 20. Максимально можлива сума підсумкової оцінки з дисципліни (з урахуванням додаткових заохочувальних балів) – 100 балів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми освітнього процесу:

- поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять;
- оцінка (бали) за індивідуальну роботу;
- оцінка (бали) за виконання творчих робіт;
- підсумковий контроль успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському (практичному) занятті. Він передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу).

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському (практичному) занятті у першому модулі дисципліни здійснюється в діапазоні від 0 до 5 балів:

5-4 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено переконливу аргументацію.

3-2 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, допущені незначні помилки.

1 бал – завдання виконане частково, допущені значні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання. При виконанні практичних завдань оцінюється вміння обґрунтувати ефективні інженерно-технічні заходи захисту населення, територій та окремих об'єктів від небезпечних чинників надзвичайних ситуацій різного характеру та вміння їх застосовувати на практиці..

Підсумкова модульна робота є складовою підсумкового контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Модуль 1. Кожен варіант підсумкової модульної роботи 1 складається з десяти теоретичних завдань. Відповіді на поставленні завдання повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань при виконанні модульної роботи 1.

Підсумкова модульна робота 1 оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів: теоретичні завдання: вага одного правильно вирішеного теоретичного завдання становить 1 бал, максимальна кількість балів за правильне вирішення усіх теоретичних завдань становить 10 балів.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання дисципліни. Здійснюється шляхом складання здобувачами за результатами вивчення першого модулю дисципліни – заліку.

Кожен варіант підсумкового контролю складається з чотирьох завдань. Відповіді на поставленні завдання повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів на підсумковому контролі (оцінюється від 0 до 40 балів):

Критерії оцінювання знань здобувачів на підсумковому контролі (оцінюється від 0 до 20 балів):

20 балів – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив поставлених завдань;

16-19 бали – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрив зміст поставлених завдань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

9-15 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

5-8 балів – здобувач частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту поставлених завдань.

У разі не згоди із результатом підсумкового контролю або порушенням процедури його проведення здобувач має право на їхнє оскарження. Порядок такого оскарження викладений у Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України.

Оцінювання самостійної роботи. Результати самостійної роботи спеціально не оцінюються, але виявляються під час діагностики знань з навчальної дисципліни. Навчальний матеріал дисципліни, засвоєний у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль, передбачений робочим навчальним планом, разом з іншим навчальним матеріалом дисципліни і оцінюється за критеріями відповідного підсумкового контролю.

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, навчальних практик/практичних занять, контролюється під час модульного та підсумкового контролів. Оцінювання завдань індивідуальної роботи у першому модулі дисципліни здійснюється в діапазоні від 0 до 10 балів і залежать від форми виконання індивідуального завдання, наприклад:

Реферат, доповідь: 10-8 балів – у роботі здобувачі правильно виокремили основні положення з різних джерел, логічно та структурно об'єднали їх, коротко проаналізували та зробили ґрунтовні узагальнюючі висновки. Дотримано усі вимоги щодо структурної побудови роботи. Робота містить список використаної літератури, що включає вітчизняні та іноземні літературні джерела;

7-4 бали – у роботі здобувачі в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерела, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків. Дотримано більшість вимог щодо структурної побудови роботи. Робота містить список використаної літератури, що складається лише з вітчизняних літературних джерел;

4-1 бал – у роботі здобувачі фрагментарно виокремили основні положення кожного з джерела, не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків. Не дотримано вимог щодо структурної побудови роботи. Список використаної літератури оформлений не вірно або відсутній;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недобросовісності.

Підготовка огляду певної наукової проблеми/аналізу ситуації:

4 бали – робота виконана у повному обсязі із чітким дотриманням визначеної

структури. Робота містить ґрунтовний аналіз, висновки та рекомендації з порушеної проблеми;

3 бали – робота виконана у повному обсязі із дотриманням визначеної структури за виключенням деяких елементів. Робота містить аналіз, висновки та рекомендації з порушеної проблеми;

2 бали – робота виконана частково із дотриманням визначеної структури, що містить більшість необхідних елементів. Робота містить поверхневий аналіз, висновки та окремі рекомендації з порушеної проблеми;

1 бал – робота виконана частково. Структура роботи недотримана. Робота містить поверхневий аналіз, окремі висновки. Рекомендації з порушеної проблеми відсутні;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недоброчесності.

Есе: 3 бали – здобувач створює оригінальний за думкою та оформленням письмовий твір відповідно до навчальної ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; вправно формулює тезу; аналізує різні погляди на той самий предмет, наводить доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв’язання певних психологічних проблем; приклади переконливі, конкретизовані; цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу); висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів;

2 бали – здобувач самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; формулює тезу, що відповідає запропонованій темі; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; наводить доречні аргументи; висновок відповідає запропонованій темі; у роботі виявлені недоліки за двома показниками: тезу чітко не сформульовано, відсутність виразної особистісної позиції, належної її аргументації;

1 бал – побудований текст характеризується фрагментарністю; сформульована теза не відповідає запропонованій темі; наведені аргументи не є доречними; прикладів немає або вони не є доречними;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недоброчесності.

16. Перелік завдань для підготовки до заліку.

Перелік завдань для підготовки до заліку

1. В чому полягає зміст інженерного забезпечення евакуаційних заходів?
2. В чому полягає зміст повноважень евакуаційної комісії?
3. В чому полягає зміст транспортного забезпечення евакуаційних заходів?
4. В чому полягає особливість використання захищених дизельних електростанцій сховищ?
5. В чому полягає особливість електропостачання та електрообладнання сховищ?
6. В чому полягає особливість найбільшої придатності адміністративних і культурно-побутових будинків для дообладнання під посилені укриття?
7. В чому полягає особливість найбільшої придатності багатопверхових (5-6 поверхів) житлових будинків, будівель 50-х і 60-х років для дообладнання під посилені укриття?

8. В чому полягає особливість найбільшої придатності житлових будинків забудови 60-х і 65-х років із цегельними стінами і двосхилими дахами для дообладнання під посилені укриття?

9. В чому полягає особливість найбільшої придатності житлових будинків забудови 60-х і 65-х років з панельними стінами і двосхилими дахами для дообладнання під посилені укриття?

10. В чому полягає особливість найбільшої придатності житлових будинків масової забудови 60-х і 65-х років, блокові 9-ти і 12-ти – поверхові будинки для дообладнання під посилені укриття?

11. В чому полягає особливість найбільшої придатності житлових будинків типу «вежі» (16-ти - 18-ти - поверхові) для дообладнання під посилені укриття?

12. В чому полягає особливість найбільшої придатності житлових будинків з використанням першого поверху під суспільні приміщення (магазини, ательє і т.д.) для дообладнання під посилені укриття?

13. В чому полягає особливість найбільшої придатності малоповерхових (2-4 поверхи) житлових будинків, будівель 50-х і 60-х років для дообладнання під посилені укриття?

14. В чому полягає особливість найбільшої придатності панельних багатосекційних 9-ти і 12-ти - поверхових житлових будинків для дообладнання під посилені укриття?

15. В чому полягає особливість найбільшої придатності цегельних будинків підвищеної поверховості (12-ти - 18-ти - поверхові) для дообладнання під посилені укриття?

16. В чому полягає особливість планувально-конструктивних рішень ПРУ?

17. В чому полягає особливість планування роботи транспорту в особливий період?

18. В чому полягає особливість прийняття для сховищ перекриттів за балочною схемою?

19. В чому полягає особливість розміщення приміщення пункту управління у сховищах цивільного захисту?

20. В чому полягає функція оперативно-чергової служби на пункті управління ДСНС?

21. В чому полягає функція оперативно-чергової служби, що здійснює оповіщення у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації на територіальному (місцевому) рівні?

22. В чому полягають основні завдання евакуаційної комісії?

23. В чому полягають особливості зведення сховищ з монолітного залізобетону?

24. В чому полягають особливості об'ємно-планувальних рішень швидкостроєваних захисних споруд?

25. В чому полягають особливості проектування і експлуатації вбудованих сховищ?

26. В чому полягають особливості проектування стін сховищ?

27. В яких випадках проводиться загальна евакуація?

28. В яких випадках проводиться обов'язкова евакуація?

29. В яких випадках проводиться часткова евакуація?

30. Дайте визначення поняттю швидкостроєвана захисна споруда цивільного захисту?

31. Дайте характеристику противибуховим пристроям сховищ цивільного захисту.
32. Дайте характеристику режимам системи вентиляції сховищ.
33. Дайте характеристику структурі збірної пункту евакуації.
34. Де забороняється розташовувати укриття цивільного захисту?
35. Для якої категорії об'єктів можуть бути пристосовані підземні інженерні споруди міст?
36. З врахуванням яких вимог проектується ДЕС?
37. З врахуванням яких вимог необхідно виконувати проектування елементів конструкцій входів у швидкоспоруджувальне сховище.
38. З врахуванням яких показників повинні розроблятися конструктивно-компонувальні схеми приміщень, що пристосовуються під сховища цивільного захисту?
39. З якою метою створюються збірні пункти евакуації?
40. На кого покладені функції управління територіальною підсистемою?
41. На підставі яких даних приймається рішення про оповіщення про загрозу виникнення або у разі виникнення надзвичайної ситуації?
42. На які споруди не поширюється дія ПКМУ від 10.03.2017 року № 138 «Деякі питання використання захисних споруд ЦЗ»?
43. Назвіть завдання і обов'язки суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту.
44. Назвіть конструктивні елементи сховищ.
45. Назвіть основні завдання, що виконуються ЄДС ЦЗ у режимі надзвичайної ситуації.
46. Назвіть основні завдання, що виконуються ЄДС ЦЗ у режимі підвищеної готовності.
47. Назвіть основні завдання, що виконуються ЄДС ЦЗ у режимі повсякденного функціонування.
48. Назвіть основні фактори виникнення небезпек і НС техногенного характеру.
49. Назвіть основні характеристики сучасних військових конфліктів.
50. Назвіть основні чинники, які вимагають забезпечення державних гарантій у сфері цивільного захисту.
51. Назвіть основні чинники, які вимагають забезпечення державних гарантій у сфері цивільного захисту?
52. Назвіть підсистеми щодо яких можуть здійснюватися певні заходи з метою посилення або набуття ними стійкості.
53. Назвіть повноваження інших центральних органів виконавчої влади у сфері цивільного захисту?
54. Назвіть повноваження органів місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту.
55. Нормативно-правові засади функціонування, основні завдання та повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту на місцевому рівні.
56. Організація дозиметричного і хімічного контролю місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.
57. Організація та реалізація заходів радіаційного і хімічного захисту працюючого персоналу об'єктів, що належать до сфери управління центральних органах виконавчої влади.

58. Організація та реалізація заходів радіаційного і хімічного захисту населення і територій місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

59. Організація та реалізація заходів радіаційного і хімічного захисту на підприємствах які не використовують у своїй діяльності радіоактивні та небезпечні хімічні речовини.

60. Організація та реалізація заходів радіаційного і хімічного захисту на підприємствах які використовують у своїй діяльності радіоактивні та небезпечні хімічні речовини.

61. Основні заходи щодо підготовки єдиної транспортної системи України до функціонування в особливий період?

62. Особливості проведення евакуації при землетрусі.

63. Особливості проведення евакуації у випадку аварії на РНО.

64. Особливості проведення евакуації у випадку аварії на ХНО.

65. Поясніть механізм підготовки повідомлення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.

66. Поясніть порядок виконання завдань цивільного захисту під час функціонування єдиної державної системи цивільного захисту в умовах особливого період.

67. Поясніть порядок експлуатації санітарно-технічних систем та обладнання захисних споруд у мирний час.

68. Поясніть порядок класифікації захисних споруд цивільного захисту.

69. Поясніть порядок координації діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту.

70. Поясніть порядок координації діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту?

71. Поясніть порядок надання телекомунікаційних послуг для потреб автоматизованих систем централізованого оповіщення?

72. Поясніть порядок організації заходів цивільного захисту суб'єктами господарювання (підприємствами (державними і приватними), установами і організаціями, навчальними закладами тощо).

73. Поясніть порядок організації заходів цивільного захисту суб'єктами господарювання (підприємствами (державними і приватними), установами і організаціями, навчальними закладами тощо).

74. Поясніть порядок організації оповіщення осіб з фізичними, психічними, інтелектуальними і сенсорними порушеннями та інших маломобільних груп населення.

75. Поясніть порядок організації оповіщення у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації на атомній електростанції.

76. Поясніть порядок організації оповіщення у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій на гідротехнічних спорудах Дніпровського та Дністровського каскадів та в зонах їх можливого катастрофічного затоплення.

77. Поясніть порядок організації оповіщення у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій на магістральних продуктопроводах.

78. Поясніть порядок організації оповіщення у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації на об'єкті.

79. Поясніть порядок переривання трансляції програм мовлення для оповіщення населення.
80. Поясніть порядок розміщення сховищ цивільного захисту.
81. Поясніть порядок утримання та експлуатації ПРУ.
82. Поясніть порядок утримання та експлуатації споруд подвійного призначення і найпростіших укриттів.
83. Розкрийте зміст організаційних заходів захисту персоналу, населення і території при аваріях на хімічно-небезпечних об'єктах, які проводяться завчасно.
84. Розкрийте зміст організаційних заходів захисту персоналу, населення і території при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах з викидом радіоактивних речовин у навколишнє середовище.
85. Розкрийте зміст основних принципів трансформації ЄДС ЦЗ.
86. Розкрийте зміст основних стадій розвитку НС.
87. Розкрийте зміст превентивних заходів запобігання надзвичайних ситуацій і зменшення їх масштабів, які проводяться на об'єктовому рівні.
88. Розкрийте зміст принципів на яких базується забезпечення безпеки населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.
89. Розкрийте зміст принципів на яких базується забезпечення безпеки населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.
90. Розкрийте зміст принципу адекватності рівня загрози та заходів реагування при плануванні діяльності ЄДСЦЗ.
91. Розкрийте зміст принципу безперервності планування діяльності ЄДСЦЗ.
92. Розкрийте зміст принципу збалансованості при плануванні діяльності ЄДСЦЗ.
93. Розкрийте зміст принципу оптимальності використання ресурсів при плануванні діяльності ЄДСЦЗ.
94. Розкрийте зміст принципу плати за ризик з точки зору захисту населення та територій від НС.
95. Розкрийте зміст принципу превентивної безпеки з точки зору захисту населення та територій від НС?
96. Розкрийте зміст принципу раціональної безпеки з точки зору захисту населення та територій від НС.
97. Розкрийте зміст принципу системності планування діяльності ЄДСЦЗ.
98. Розкрийте зміст складових алгоритму оцінки захищеності транспортної системи в умовах терористичних впливів.
99. Санітарно-гігієнічні та медико-профілактичні заходи захисту персоналу, населення і території при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах з викидом радіоактивних речовин у навколишнє середовище.
100. Що включає в себе біологічний захист населення, тварин і рослин?
101. Що включає в себе комплекс заходів запобігання та мінімізації наслідків техногенних надзвичайних ситуацій на ХНО?
102. Що включає в себе медичний захист і забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення?
103. Що є основними завданнями роботи збірних пунктів евакуації?
104. Що є підставами для тимчасового введення в Україні режиму підвищеної готовності?
105. Що є правовою основою цивільного захисту в Україні?
106. Що є складовими системи вентиляції (повітропостачання) сховищ?

107. Що зобов'язані робити керівники органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій з метою якісного оповіщення населення під час загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації?

108. Що перевіряють робочі комісії при прийнятті обладнання закінчених будівництвом захисних споруд цивільного захисту?

109. Що повинні забезпечувати об'ємно-планувальні рішення ПРУ?

110. Що повинні забезпечувати посадові особи органів виконавчої влади (органів місцевого самоврядування), підприємств, установ, організацій, до компетенції яких належать питання організації оповіщення і зв'язку під час загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації?

111. Що повинні забезпечувати спеціальні системи оповіщення на атомних електростанціях?

112. Що повинні забезпечувати спеціальні системи оповіщення на гідротехнічних спорудах Дніпровського та Дністровського каскадів та в зонах їх можливого катастрофічного затоплення?

113. Що повинні забезпечувати спеціальні системи оповіщення на гідротехнічних спорудах Дніпровського та Дністровського каскадів та в зонах їх можливого катастрофічного затоплення?

114. Що повинні перевірити робочі комісії при прийнятті в експлуатацію захисних споруд, розташованих в гірничих виробках?

115. Що повинно забезпечувати обладнання робочого місця начальника зміни атомної електростанції?

116. Що повинно забезпечувати обладнання робочого місця начальника зміни (чергового диспетчера) на гідротехнічних спорудах Дніпровського та Дністровського каскадів та в зонах їх можливого катастрофічного затоплення?

117. Що представляє собою система вентиляції сховищ?

118. Що представляє собою система вентиляції сховищ?

119. Що таке захисна споруда цивільного захисту? Які споруди відносяться до захисних споруд цивільного захисту?

120. Яка документація повинна бути у захисній споруді, що експлуатується у мирний час?

121. Яким вимогам повинні відповідати ІС, що пристосовуються під ЗСЦЗ?

122. Яким вимогам повинні задовольняти підвальні приміщення (підвали), які плануються до пристосування під укриття?

123. Яким питанням приділяється увага при виборі підвальних приміщень для пристосування їх під захисні споруди?

124. Яким показникам приділяється основна увага при виборі підвальних приміщень для пристосування їх під захисні споруди?

125. Яким чином в перспективі передбачається розподіляти міські підземні споруди за рівнями глибини?

126. Яким чином відбувається доведення сигналів, повідомлень про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій до населення?

127. Яким чином досягається ефективність функціонування системи захисту населення та територій?

128. Яким чином досягається необхідна герметичність сховища?

129. Яким чином забезпечується готовність систем оповіщення до використання за призначенням?

130. Яким чином забезпечується готовність систем оповіщення до використання за призначенням?
131. Яким чином можуть проектуватися входи у вбудованих сховищах?
132. Якими суб'єктами забезпечується процес оповіщення про загрозу виникнення або у разі виникнення надзвичайної ситуації?
133. Якими факторами обумовлено недостатньо ефективне використання підземного простору міст у якості ЗСЦЗ?
134. Які вимоги висуваються до проектування ШСЗС?
135. Які відомості наводяться у розділі планування заходів з організації та проведення евакуації?
136. Які відомості наводяться у розділі планування заходів із забезпечення евакуації?
137. Які дані повинні включати в себе проектні рішення щодо попередження можливих НС у зв'язку із прогнозованими аваріями на об'єкті будівництва та мінімізацією їх наслідків?
138. Які документи включаються до складу проекту підсилення підвалу для пристосування під захисну споруду?
139. Які документи розробляються для найбільш ефективного використання ППМ?
140. Які документи розробляються для найбільш ефективного використання ППМ?
141. Які елементи повинні мати швидкоспоруджувальні сховища?
142. Які завдання покладаються на територіальні підсистеми цивільного захисту?
143. Які завдання покладаються на функціональні підсистеми цивільного захисту?
144. Які завдання покладені на КМУ з точки зору захисту населення і територій від НС?
145. Які заходи виконуються для пристосування підвальних приміщень існуючих будинків і споруд для захисту населення в сучасних умовах?
146. Які заходи дозволяється здійснювати у разі пристосування захисної споруди для потреб суб'єкта господарювання?
147. Які заходи забороняється здійснювати керівникам органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій з системами оповіщення населення під час загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації?
148. Які заходи здійснюються збірними пунктами евакуації з отриманням розпорядження про проведення евакуації населення?
149. Які заходи необхідно враховувати при проектуванні і експлуатації окремо розташованих сховищ?
150. Які заходи необхідно проводити для збільшення наявного фонду захисних споруд?
151. Які заходи необхідно проводити для привернення уваги перед доведенням інформації до населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайної ситуації?
152. Які заходи повинен забезпечувати суб'єкт господарювання під час використання захисної споруди для власних потреб?
153. Які заходи проводяться для підготовки захисних споруд до прийняття населення?

154. Які заходи проводяться для пристосування підвальних приміщень існуючих будинків і споруд для захисту населення в сучасних умовах?
155. Які категорії населення підлягають укриттю у ПРУ?
156. Які конструктивні схеми застосовуються при проектуванні сховищ?
157. Які конструкції промислового та житлово-цивільного будівництва можуть бути застосовані при будівництві сховищ?
158. Які можливі наслідки впливу сучасних воєнно-політичних конфліктів на безпеку життєдіяльності цивільного населення?
159. Які необхідно проводити заходи для внесення коректив в інженерний захист населення з урахуванням досвіду локальних війн із застосуванням високоточної зброї?
160. Які органи відносяться до державних органів управління у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру?
161. Які органи відносяться до державних органів управління у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру?
162. Які основні роботи повинні бути виконані при пристосуванні підвалів під підсилені укриття?
163. Які питання відображаються у акті за результатами обстеження підвалів для пристосування їх під захисні споруди?
164. Які підвальні приміщення можуть бути використані під ПРУ?
165. Які підрозділи відносяться до сил цивільного захисту функціональної підсистеми?
166. Які підрозділи відносяться до сил цивільного захисту функціональної підсистеми?
167. Які події є предвісниками виникнення НС на промислових об'єктах і об'єктах інфраструктури?
168. Які показники повинні забезпечувати об'ємно-планувальні вирішення сховищ?
169. Які показники характеризують надійність роботи системи вентиляції сховища?
170. Які посадові особи приймають рішення про оповіщення у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації?
171. Які приміщення відносяться до допоміжних у сховищі цивільного захисту?
172. Які приміщення відносяться до основних у сховищі цивільного захисту?
173. Які роботи повинні бути передбачені у проекті підсилення підвалу для пристосування під захисну споруду?
174. Які фактори впливають на захисні властивості заглиблених приміщень, що пристосовуються під ПРУ?
175. Які характеристики повинні бути збережені при експлуатації захисних споруд у мирний час?
176. Розкрийте зміст проблематики Пріоритету I Сендайської рамкової програм «Розуміння ризиків надзвичайних ситуацій».
177. Розкрийте зміст проблематики Пріоритету II Сендайської рамкової програм «Реформування організаційно-правової структури систем управління ризиками надзвичайних ситуацій та цивільного захисту у відповідності до міжнародних стандартів у сфері зменшення ризиків НС».

178. Розкрийте зміст проблематики Пріоритету III Сендайської рамкової програм «Інвестування в діяльність зі зменшення ризиків НС для досягнення стійкості системи».

179. Розкрийте зміст проблематики Пріоритету IV Сендайської рамкової програм «Підвищення готовності до надзвичайних ситуацій».

180. Дайте визначення поняттю «Інженерний захист територій».

181. Дайте визначення поняттю «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту».

182. Що включають в себе заходи щодо проведення зонування територій за наявністю об'єктів підвищеної небезпеки і небезпечних геологічних, гідрогеологічних та метеорологічних явищ і процесів, ризику виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з ними, а також інших небезпечних зон, визначених відповідно до державних будівельних норм?

183. Що включають в себе заходи щодо розроблення та включення вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту, у тому числі заходів світлового та інших видів маскування, до відповідних видів містобудівної і проектної документації та реалізація їх під час будівництва і експлуатації?

184. Що включають в себе заходи щодо урахування можливих проявів небезпечних геологічних, гідрогеологічних та метеорологічних явищ і процесів та негативних наслідків аварій під час розроблення генеральних планів населених пунктів і ведення містобудування?

185. Дайте визначення поняттю «ризик».

186. Розкрийте зміст принципів, які необхідно використовувати для аналізу ризику.

187. Назвіть види ризиків.

188. Що є об'єктами визначення ризиків?

189. Що лежить в основі управління безпекою об'єктів?

190. Поясніть порядок класифікації ризиків.

191. Які категорії є важливими при аналізі ризику і управлінням безпекою об'єктів?

192. Що є основними кількісними показниками ризику?

193. Що розуміють під поняттям індивідуального ризику?

194. Назвіть категорії поділу значень індивідуального ризику.

195. Які умови сприяють розвитку надзвичайної ситуації?

196. Дайте характеристику зовнішнім причинам виникнення надзвичайної ситуації.

197. Дайте характеристику внутрішнім причинам виникнення надзвичайної ситуації.

198. Розкрийте сутність єдиної державної політики в галузі попередження і ліквідації НС, захисту населення і територій.

199. Розкрийте зміст концепції державної системи попередження і ліквідації надзвичайних ситуацій.

200. Дайте визначення поняттю «містобудівна документація».

201. Дайте визначення поняттю «проектна документація».

202. Дайте визначення поняттю «містобудування (містобудівна діяльність)».

203. Назвіть об'єкти, що можуть спричинити виникнення надзвичайних ситуацій та вплинути на стан захисту населення і територій.

204. Дайте визначення поняттю «клас наслідків (відповідальності) будівель і

споруд».

205. Назвіть об'єкти, що забезпечують стале функціонування держави в умовах надзвичайних ситуацій і в особливий період.

206. Що повинні забезпечувати заходи та рішення, що передбачаються при проектуванні розділу ІТЗ ЦЗ об'єктів будівництва?

207. Що є головним завданням розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту при плануванні території областей, кількох районів та окремого району?

208. Дайте визначення поняттю «містобудівні умови та обмеження забудови земельної ділянки».

209. В чому полягає зміст заходів планування територій на місцевому рівні?

210. Що таке генеральний план населеного пункту?

211. Що таке план зонування території (зонінг)?

212. Що таке детальний план території?

213. Назвіть головні напрями містобудівної діяльності.

214. Які завдання розділу ІТЗ ЦЗ повинні бути враховані в залежності від місцевих особливостей при плануванні територій областей, кількох районів та району?

215. На основі яких даних у розділі ІТЗ ЦЗ схеми планування території області обґрунтовуються рішення щодо створення містобудівних умов для забезпечення захисту населення і територій від НС техногенного та природного характеру та їх наслідків у мирний час?

216. Дайте визначення поняттю «Розділ «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту генерального плану на мирний час».

217. Що є метою інженерного захисту території, будівель і споруд від шкідливої (руйнівної) дії небезпечних геологічних процесів?

218. Що повинен забезпечувати інженерний захист території, будівель і споруд від небезпечних геологічних процесів?

219. Що повинні включати в себе завдання на проектування споруд і заходів з інженерного захисту території, будівель і споруд від небезпечних геологічних процесів?

220. Що повинні включати в себе матеріали інженерних вишукувань при проектуванні споруд і заходів з інженерного захисту території, будівель і споруд від небезпечних геологічних процесів?

221. З яких принципів слід виходити при проектуванні споруд і заходів з інженерного захисту території, будівель і споруд від небезпечних геологічних процесів?

222. На основі яких даних необхідно проводити проектування споруд і розроблення заходів з інженерного захисту території, будівель і споруд від небезпечних геологічних процесів?

223. Назвіть фактори, які визначають вибір проектних рішень при проектуванні основ і фундаментів інженерних захисних споруд захисту території, будівель і споруд від небезпечних геологічних процесів?

224. Що забезпечують інженерні вишукування для будівництва інженерних захисних споруд захисту території, будівель і споруд від небезпечних геологічних процесів?

225. Дайте визначення поняттю «Ескізний проект».

226. Дайте визначення поняттю «Техніко-економічне обґрунтування».

227. Дайте визначення поняттю «Техніко-економічний розрахунок».

228. Дайте визначення поняттю «Проект».
229. Дайте визначення поняттю «Робочий проект».
230. Дайте визначення поняттю «Робоча документація».
231. З урахуванням яких чинників вишукувальна організація визначає склад і обсяги вишукувальних робіт для будівництва інженерних споруд?
232. Що включають в себе інженерно-геодезичні вишукування при будівництві інженерних споруд?
233. Що включають в себе інженерно-геологічні вишукування при будівництві інженерних споруд?
234. Що включають в себе геотехнічні та інженерно-гідрологічні вишукування при будівництві інженерних споруд?
235. Що входить до складу інженерно-гідрологічних вишукувань при будівництві інженерних споруд?
236. Що включають в себе інженерно-гідрометеорологічні вишукування при будівництві інженерних споруд?
237. Що включають в себе спеціалізовані вишукування при будівництві інженерних споруд?
238. З яких компонентів складається ґрунт?
239. Якими показниками визначається структура ґрунту?
240. За яких умов ґрунтова товща зазнає деформацій на схилі?
241. Дайте характеристику 1 типу зсувів.
242. Дайте характеристику 2 типу зсувів.
243. Дайте характеристику 3 типу зсувів.
244. Дайте характеристику 4 типу зсувів.
245. Які заходи необхідно забезпечувати при проектуванні споруд інженерного захисту територій від зсувів?
246. На основі яких даних повинно виконуватись проектування споруд інженерного захисту територій від зсувів?
247. Які заходи застосовуються для зменшення крутизни схилу?
248. Які заходи застосовуються для відведення поверхневих вод?
249. Які заходи застосовуються для пониження рівня ґрунтових вод?
250. Які заходи застосовуються для захисту берегів від розмиву?
251. Які заходи застосовуються для закріплення ґрунтів?
252. Поясніть порядок застосування утримуючих споруд.
253. З якими небезпечними процесами пов'язано виникнення підтоплення територій?
254. До яких наслідків призводить затоплення і підтоплення прибережних земель водосховищ?
255. Які техногенні фактори мають значний вплив на підтоплення територій?
256. Якими заходами вирішуються проблеми підтоплення територій?
257. Що повинен забезпечувати захист територій, населених пунктів, промислових і комунально-складських об'єктів?
258. Розкрийте зміст заходів інженерного захисту територій від підтоплення шляхом обвалування.
259. Розкрийте зміст заходів інженерного захисту територій від підтоплення шляхом штучного підвищення поверхні території.
260. Розкрийте зміст заходів інженерного захисту територій від підтоплення шляхом створення русло-регулювальних споруд та споруд для регулювання та

відведення поверхневого стоку.

261. Розкрийте зміст заходів інженерного захисту територій від підтоплення шляхом створення дренажних систем.

262. Від чого залежить поширення та інтенсивність прояву селевого процесу у гірських і передгірських областях?

263. Що є безпосередніми причинами зародження селів?

264. Розкрийте зміст стадій формування і розвитку селів.

265. При одночасному виконанні яких умов виникають селеві потоки?

266. Якими факторами ураження характеризуються селеві потоки?

267. Назвіть антропогенні чинники формування селів.

268. Що дозволяють здійснювати проти селеві споруди?

269. Для чого призначені селевідводні споруди (селерізи, стінки)?

270. Для чого призначені селеперепускні споруди?

271. Для чого призначені селенаправляючі (підпірні стінки, опояски, дамби), селевідбійні (напів-загати, буни, шпори) споруди?

272. Для чого призначені гальмуючі споруди (надовби, земляні і кам'яні пагорби)?

273. Для чого призначені найпростіші споруди (вали-канави і тераси із широкою основою)?

274. З врахуванням чого визначаються навантаження і дії на протиселеві споруди?

275. Назвіть основні види селепропускних споруд.

17. Політика викладання навчальної дисципліни.

1. Активна участь в обговоренні навчальних завдань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Беззастережне дотримання під час занять правил безпеки, вимог охорони праці, санітарно-гігієнічних норм та протиепідемічних заходів.

3. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

4. Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання з дисципліни, набутих у неформальній та/або інформальній освіті.

5. Здобувачі освіти мають право на оскарження результатів підсумкового контролю з дисципліни або процедури його проведення.

6. Здобувачі освіти мають право на самостійний вибір форм і проблематики індивідуальних завдань.

7. При виконанні індивідуальної роботи здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись політики академічної доброчесності. У разі виявлення фактів порушення політики здобувачі несуть персональну відповідальність згідно із законодавством України та нормативними документами НУЦЗ України.

18. Рекомендовані джерела інформації.

Власні напрацювання науково-педагогічного працівника за дисципліною:

1. Засоби індивідуального та колективного захисту: Навч. посіб. / О. В. Бас, О. М. Мирошник, Є. О. Тищенко, Д. А. Журбинський, Д. С. Федоренко. –

Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2021. – 234 с.

2. А.Г. Алексєєв, Д.А. Журбинський, С.В. Цвіркун, С.С. Засулько. «Небезпеки радіаційного, хімічного та біологічного походження: навчальний посібник» для студентів та курсантів в галузі знань 26 «Цивільна безпека», Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2022.- 129 с.

3. Костенко В. О., Кринична І. П., Журбинський Д. А. Актуальність посилення кібербезпеки України в умовах дії воєнного стану в контексті європейської інтеграції. Науковий журнал «Публічне управління і адміністрування в Україні» Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій. Випуск 34. стр. 74-78.

4. Костенко В. О., Журбинський Д. А. Організаційно-управлінські аспекти інтеграції України до механізму цивільного захисту ЄС. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. Випуск 3, 2023. Стр. 63-67.

Нормативні документи

1. Закон України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII.

2. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 року № 3038-VI.

3. Указ Президента України від 26 березня 1999 року № 284/99 «Про Концепцію захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій».

4. Кодекс цивільного захисту від 2.10.2012 №5403-VI.

5. Постанова КМУ від 27 вересня 2017 р. № 733 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту».

6. Наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України № 8т/020/08 від 16.02.2000 «Про затвердження положень щодо управління Єдиною національною системою зв'язку».

7. Наказ Державного агенства України з управління державними корпоративними правами та майном від 01.03.2012 р. № 30 «Про створення на об'єктах підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктах систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення людей у разі їх виникнення».

8. Закон України «Про телекомунікації» від 18 листопада 2003 року № 1280-IV.

9. ПКМУ від 10.03.2017 року № 138 «Деякі питання використання захисних споруд ЦЗ».

10. Наказ МВС України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

11. Постанова КМУ від 30 жовтня 2013 р. № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».

12. Наказ МНС України від 06.09.2004 за № 44 «Методичні рекомендації щодо планування і порядку проведення евакуації населення (працівників) у разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру».

13. Наказ МВС України від 10.07.2017 № 579 «Про затвердження Методики планування заходів з евакуації».
14. Наказ МНС України від 24.09.2007 № 659 «Про удосконалення паспортизації територій щодо ризиків виникнення надзвичайних ситуацій».
15. Наказ МНС України від 10.02.2012 № 485 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення розділу «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони)» у складі проектної документації об'єктів».
16. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 04.12.2002 р. № 637 «Про затвердження Методики визначення ризиків та їх прийнятних рівнів для декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки».
17. ДБН В.2.2-5:2023 Захисні споруди цивільного захисту.
18. ДБН Б. 2.2-12:2019. Планування та забудова територій.
19. ДБН Б. 1.1-5:2007 Друга частина. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) на мирний час у містобудівній документації.
20. ДБН А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво».
21. ДБН А. 2.2-3-2004 «Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва».
22. ДБН В.1.1-24:2009 Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі. Захист від небезпечних геологічних процесів. Основні положення проектування.
23. ДБН В.1.1-25-2009. Інженерний захист територій та споруд від підтоплення та затоплення.
24. ДБН В.1.2-4:2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту». ДБН В.1.1-46:2017. «Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів та обвалів. Основні положення».
25. Стратегія національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни», яка введена в дію Указом Президента України № 392/2020 від 14 вересня 2020 року.
26. ДСТУ-Н Б В.1.1-37:2016. Настанова щодо інженерного захисту територій, будівель і споруд від зсувів та обвалів.
27. ДСТУ Б В.2.1-2-96. Ґрунти. Класифікація.

Базова література.

1. Островерх О.О., Савченко О.В., Стецюк Є.І. Інженерний захист населення та територій: навч. посіб. / О.О. Островерх, О.В. Савченко, Є.І. Стецюк. – Х.: НУЦЗУ, 2014. – 380 с.
2. Т. 6. Захисні споруди цивільного захисту (цивільної оборони) / За заг. ред. В. В. Могильниченка. – К.: КІМ, 2010. – 560 с.» стр. 11-20.
3. Цивільний захист у забезпеченні національної безпеки України (основи становлення, сучасний стан, напрямки розвитку): монографія / О.Я.Лещенко, В.М. Михайлов, М.В. Андрієнко, П.І. Гаман, О.А. Долгий. Київ, 2021. 348 с.
4. Посібник з реалізації заходів евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій і збройних конфліктів: практичний посібник / М.В. Андрієнко, А.І. Фомін, О.М. Слуцька, А.А. Слюсар, Л.В. Калиненко, Ю. М. Чайковський. Київ: ІДУ НД ЦЗ, 2022. 250 с.

5. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. 4. Евакуація населення у надзвичайних ситуаціях. За загальною редакцією В.В. Могильниченко.– К.: КІМ, 2008.– 288 с.

6. Сендайська рамкова програма зі зниження ризиків стихійних лих на 2015-2030 роки.

7. Кризовий менеджмент і принципи управління ризиками в процесі ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій : монографія / П. Б. Волянський, С. О. Гур'єв, О. С. Соловійов, А. В. Терент'єва / Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту. Вид. 2-ге, виправ. та доповн. — Київ : Парлам. вид-во, 2021. — 432 с.

8. Захист критичної інфраструктури в умовах надзвичайних ситуацій: монографія / С.І. Азаров, В.Л. Сидоренко, С.А. Єременко, А.В. Пруський, А.М. Демків; за заг. ред. П.Б. Волянського. Київ, 2021. 375 с. іл.

9. Механіка ґрунтів, основи та фундаменти : підручник / Л. М. Шутенко, О. Г. Рудь, О. В. Кічаєва та ін. ; за ред. Л. М. Шутенка ; пер. з рос. ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 563 с.

Допоміжна література

1. Бикова О.В., Болієв О.Ч., Деревинський Д.М., Єлісеєв В.Н., Осипенко С.І., Миронець С.М. та ін. Основи цивільного захисту / За заг. ред. Болотських М.В. - Київ, 2008. - 360 с.

2. Андронов В.А. Природні та техногенні загрози, оцінювання небезпек: навч. посіб. /В.А. Андронов, А.С. Рогозін, О.М. Соболев, В.В. Тютюник, Р.І. Шевченко.-Х.: НУЦЗУ, 2011.- 264 с.

3. Управління техногенною безпекою об'єктів підвищеної небезпеки / Стоєцький В. Ф., Єсипенко А. Д., Жартовський В. М., Найверт А. В.; за ред. - Л. В. Дранишников. - Тернопіль: Видавництво Астон, 2006.

4. Данилишин Б. М. Наукові основи прогнозування природно-техногенної (екологічної) безпеки: Монографія/ Богдан Михайлович Данилишин. – К.: лекс дім, 2004. – 552 с.

5. Столяр Ю.В., Янов А.Г., Болотських М.В. Теоретичні основи реагування на надзвичайні ситуації. Навчально-методичний посібник, м. Кам'янець-Подільський, 2001 р.

6. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. 1. Техногенна та природна небезпека. / За загальною редакцією В.В. Могильниченка. – К.: КІМ, 2007.– 636 с.

7. Закон України від 18 січня 2001 року № 2245-III «Про об'єкти підвищеної небезпеки».

8. Постанову КМУ від 11 липня 2002 року № 956 «Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки».

9. Положення про ДСНС України. – Затверджене Указом Президента України № 20/2013 від 16.01.2013 року.

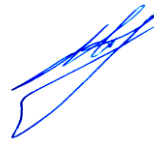
10. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. пос. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 158 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://dsns.gov.ua> – Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС).
2. <http://www.rainbow.gov.ua/> – офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України.
3. <https://ukraineun.org/> – офіційний сайт постійного представництва України при ООН.
4. <https://niss.gov.ua> – офіційний сайт національного інституту стратегічних досліджень.
5. <http://www.nato.int/> – офіційний сайт Північноатлантичного альянсу (НАТО).
6. <https://idundcz.dsns.gov.ua> - офіційний сайт інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту.
7. <http://merpr.gov.ua>. - офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.
8. Банк методичних і навчальних матеріалів ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України <http://chipb.ddns.net/library/>.

Розробник:

Заступник начальника кафедри організації заходів цивільного захисту
кандидат технічних наук, доцент

Дмитро ЖУРБИНСЬКИЙ

28 серпня 2023 року